

Forskningsprojektet
Vetenskapen i Samhället (ViS)
Sören Holmberg och Lennart Weibull
Mars 2007

ViS

Vetenskapen i Samhället

Samhälle Opinion Massmedia (SOM) är en frågeundersökning som sedan 1986 genomförs varje höst av olika forskningsprojekt vid statsvetenskapliga institutionen, förvaltningshögskolan och institutionen för journalistik och masskommunikation vid Göteborgs universitet. Undersökningen med ViS-frågorna omfattade år 2006 3025 slumpmässigt utvalda personer från hela Sverige.

Forskningsprojektet *Vetenskapen i Samhället (ViS)* leds av Sören Holmberg och Lennart Weibull och finansieras av den ideella föreningen *Vetenskap & Allmänhet (VA)*.

Tabell 1: Förtroende för forskning inom olika områden (procent)

Fråga: ”Allmänt sett, vilket förtroende har du för den forskning som bedrivs inom Sverige inom följande områden?”

område	mycket/ganska stort förtroende	varken eller	mycket/ganska litet förtroende	ingen uppfattning	summa procent
Medicin					
2002	84	9	2	5	100
2003	84	8	2	6	100
2004	81	9	2	8	100
2005	78	11	2	9	100
2006	79	11	1	9	100
Teknik					
2002	71	16	2	11	100
2003	71	14	1	14	100
2004	73	14	1	12	100
2005	70	14	2	14	100
2006	69	16	1	14	100
Naturvetenskap					
2002	63	22	1	14	100
2003	68	16	1	15	100
2004	68	17	1	14	100
2005	63	20	1	16	100
2006	64	20	1	15	100
Samhällsvetenskap					
2002	48	33	3	16	100
2003	52	28	3	17	100
2004	50	29	3	18	100
2005	44	32	4	20	100
2006	49	30	4	17	100
Utbildningsvetenskap					
2004	43	26	6	25	100
2005	37	28	6	29	100
2006	37	29	7	27	100
Humaniora					
2002	37	29	5	29	100
2003	41	24	3	32	100
2004	38	26	4	32	100
2005	34	26	4	36	100
2006	35	28	5	32	100

Källa: SOM-undersökningarna 2002-2006

Kommentar: Enkätfrågan omfattade svarsalternativen mycket respektive ganska stort förtroende, varken stort eller litet förtroende, mycket respektive ganska litet förtroende samt ingen uppfattning. Svaret ”ingen uppfattning” ingår i procentbasen, men inte personer som hoppat över att svara. Den senare gruppen omfattade 2002 4-7 procent, 2003 3-5 procent, 2004 4-5 procent, 2005 3-5 procent och 2006 1-2 procent av undersökningspersonerna.

Tabell 2: Förtroende för svensk forskning 2006. Andel med mycket eller ganska stort förtroende inom olika områden (procent)

Fråga: ”Allmänt sett, vilket förtroende har du för den forskning som bedrivs inom Sverige inom följande områden?”

	medicin	teknik	natur- vetenskap	samhälls- vetenskap	utbildnings- vetenskap	humaniora
samtliga	79	69	64	49	37	35
man	80	77	65	48	34	33
kvinna	79	62	62	49	40	37
15-19	60	53	48	38	31	17
20-29	75	71	65	55	43	44
30-64	80	71	66	50	38	37
65-85	86	69	62	44	32	30
låg utbildning	74	56	48	37	29	18
medellåg	75	68	59	47	33	30
medelhög	80	74	68	53	41	42
hög utbildning	89	79	79	59	46	51
partisynpati						
v	75	69	66	52	50	43
s	81	68	61	52	36	34
mp	75	60	67	58	45	41
c	72	67	61	46	39	29
fp	90	81	77	58	46	51
kd	80	67	58	39	35	31
m	82	75	65	45	31	33
sd	92	66	70	47	33	14

Kommentar: Personer som ej besvarat förtroendefrågorna ingår inte i procentbasen (= 3-5 procent av undersökningspersonerna).

Tabell 3: Förtroende för olika yrkesgrupper (procent)

Fråga: ”Allmänt sett, hur stort förtroende har du för det sätt på vilket följande grupper sköter sitt arbete?”

	mycket stort	ganska stort	varken eller	ganska litet	mycket litet	ingen uppfattning	summa procent
sjukvårdens personal							
2002	28	57	10	3	1	1	100
2003	25	55	13	4	1	2	100
2004	28	56	11	3	1	1	100
2005	23	58	12	3	2	2	100
2006	22	57	13	3	1	4	100
forskare							
2002	18	49	21	2	1	9	100
2003	14	40	24	3	1	18	100
2004	17	49	22	3	0	9	100
2005	9	37	26	3	1	23	100
2006	10	38	27	2	1	22	100
poliser							
2002	17	49	22	7	3	2	100
2003	13	49	22	11	4	1	100
2004	13	55	20	7	4	1	100
2005	10	46	26	11	5	2	100
2006	10	50	24	9	3	4	100
lärare, grundskolan							
2002	14	48	24	6	2	6	100
2003	10	48	25	6	1	10	100
2004	12	54	22	5	2	5	100
2005	9	44	27	6	2	12	100
2006	8	44	27	7	2	12	100
domare							
2005	6	28	32	12	7	15	100
2006	9	34	30	8	3	16	100
präster i svenska kyrkan							
2005	5	25	34	10	9	17	100
2006	6	24	35	10	7	18	100
rikspolitiker							
2002	2	27	40	18	9	4	100
2003	2	22	37	23	10	6	100
2004	2	22	41	20	11	4	100
2005	1	15	37	26	13	8	100
2006	1	20	40	20	10	9	100

forts.

	mycket stort	ganska stort	varken eller	ganska litet	mycket litet	ingen uppfattning	summa procent
journalister, radio-TV							
2002	3	26	40	19	9	3	100
2003	2	24	41	21	9	3	100
2005	3	27	43	16	5	6	100
2006	2	28	39	17	8	6	100
journalister							
2004	2	22	46	19	8	3	100
journalister, dagspress							
2002	2	19	39	23	13	4	100
2003	1	14	35	29	18	4	100
2005	2	17	39	23	12	7	100
2006	1	17	36	25	14	7	100
företagsledare							
2003	2	19	37	19	12	11	100
2005	2	20	39	18	8	13	100
2006	2	21	39	17	7	14	100

Kommentar: Resultaten bygger på data från Riks-SOM 2002-2006

Tabell 4: Förtroendet för forskare 2006 (procent)

Fråga: ”Allmänt sett, hur stort förtroende har du för det sätt på vilket följande grupper sköter sitt arbete?”

	Mycket stort	Ganska stort	Varken eller	Ganska litet	Mycket litet	Ingen uppfattning	Summa procent
Samtliga	10	38	27	2	1	22	100
Kvinna	10	39	25	3	0	23	100
Man	10	38	30	2	0	20	100
15-19 år	14	35	27	2	1	21	100
20-29 år	19	43	23	3	0	12	100
30-64 år	9	40	29	2	1	19	100
65-85 år	8	32	24	2	0	34	100
Lågutbildad	8	26	27	2	1	36	100
Medellåg	10	34	30	3	1	22	100
Medelhög	10	41	28	2	1	18	100
Högutbildad	12	51	23	3	0	11	100
Partisympati							
v	12	41	20	2	1	14	100
s	10	39	26	2	0	23	100
mp	7	45	31	3	1	13	100
c	19	39	24	5	1	21	100
fp	12	48	22	4	1	13	100
kd	5	41	31	2	0	21	100
m	12	36	27	2	0	23	100
sd	11	27	35	3	0	24	100

Källa: Riks-SOM 2006

Tabell 5: Svenska folkets uppfattning om vilka områden som skall forskningsprioriteras (procent)
Fråga: "Hur viktigt anser du det är att det i Sverige satsas på forskning på världsbästanivå inom följande områden?"

område	mycket viktigt	ganska viktigt	inte särskilt viktigt	inte alls viktigt	ingen uppfattning	summa procent
cancer						
2002	78	17	3	0	2	100
2003	81	15	2	0	2	100
2006	79	17	2	0	2	100
reumatiska sjukdomar						
2004	59	32	4	0	5	100
miljö						
2002	57	34	5	0	2	100
2003	58	32	6	1	3	100
2004	51	37	6	1	5	100
2005	49	37	6	1	7	100
2006	53	37	7	1	2	100
energi						
2002	54	35	5	1	5	100
2005	52	33	6	1	8	100
teknik						
2003	47	38	8	1	6	100
allergier						
2005	37	42	11	1	9	100
pedagogik						
2002	35	44	12	2	7	100
2005	21	36	23	5	15	100
IT						
2002	28	44	17	2	9	100
2004	28	42	17	2	11	100
2006	21	39	27	4	9	100
transportteknik						
2002	26	45	20	1	8	100
2005	27	44	16	2	11	100
genteknik						
2002	27	30	26	9	8	100
2003	35	29	20	9	7	100
2004	24	34	23	8	11	100
2005	20	30	24	12	14	100
2006	23	34	27	8	8	100
nationalekonomi						
2003	26	44	19	3	8	100
svenska språket						
2005	22	30	27	10	11	100
företagsekonomi						
2005	17	40	25	5	13	100
historia						
2002	10	29	42	11	8	100
2003	13	28	35	13	11	100
2006	9	22	47	13	9	100
statsvetenskap						
2006	9	32	36	9	14	100
arkeologi						
2004	9	30	39	11	11	100
rymden						
2004	9	25	40	14	12	100
2006	6	20	43	21	10	100
filosofi						
2004	8	20	39	16	17	100
design						
2005	8	20	36	23	13	100

Kommentar: Resultaten kommer från Riks-SOM-undersökningarna 2002-2006. Antalet svarspersoner är cirka 1600-1700 per år.

Tabell 6: Prioriteringar av forskningsområden 2006. Andel som svarat mycket viktigt (procent)

Fråga: "Hur viktigt anser du det är att det i Sverige satsas på forskning på världsbästa nivå inom följande områden?"

	Cancer	Miljö	IT	Genteknik	Historia	Statsvetenskap	Rymden
Samtliga	79	53	21	23	9	9	6
Kvinna	82	57	14	22	8	9	4
Man	76	49	30	24	10	10	8
15-19 år	78	38	14	13	12	11	13
20-29 år	73	55	22	20	10	18	7
30-64 år	77	55	23	24	8	8	5
65-85 år	88	51	19	25	11	9	3
Lågutbildad	84	47	16	17	10	9	6
Medellåg	81	53	22	22	8	10	7
Medelhög	76	52	23	26	11	10	6
Högutbildad	74	60	26	28	8	10	4
Partisympati							
v	67	59	18	17	9	13	5
s	84	56	19	23	9	9	6
mp	70	75	17	23	9	11	5
c	80	57	20	23	5	10	5
fp	76	49	27	26	6	11	5
kd	79	48	20	18	13	6	5
m	79	43	27	26	10	9	5
sd	81	56	22	23	11	11	14

Kommentar: Personer som ej besvarade prioriteringsfrågorna (= mellan 4-6 procent) ingår inte i procentbasen.

Tabell 7: Bedömning av egen kunnighet 2006 (medeltal)

Fråga: "Hur kunnig anser du personligen att du är inom följande områden?"

	Svenska språket	Samhälls- kunskap	Hälsa & medicin	matematik	It/data	Djur & natur	Filosofi	Rymden
Samtliga	78	56	51	51	43	-	-	-
Kvinna	77	54	55	48	40	-	-	-
Man	70	57	46	55	47	-	-	-
15-19 år	73	54	40	54	53	-	-	-
20-29 år	82	56	49	51	56	-	-	-
30-64 år	75	58	54	53	47	-	-	-
65-85 år	64	50	44	45	21	-	-	-
Lågutbildad	58	44	40	43	25	-	-	-
Medellåg	75	54	48	50	45	-	-	-
Medelhög	80	60	56	55	54	-	-	-
Högutbildad	82	65	59	57	51	-	-	-
Partisympti								
v	77	60	50	53	46	-	-	-
s	71	53	49	50	40	-	-	-
mp	78	56	52	48	42	-	-	-
c	69	52	49	49	38	-	-	-
fp	79	61	55	54	49	-	-	-
kd	69	54	49	48	36	-	-	-
m	77	59	53	55	51	-	-	-
sd	78	61	51	58	43	-	-	-
Samtliga 2002	-	54	49	52	41	56	-	-
Samtliga 2004	-	53	49	49	40	53	30	29

Kommentar: Ju högre medeltal, desto kunnigare. Skalan kan variera mellan 0 (helt okunnig) och 100 (mycket kunnig). Frågeskalans värden mellan 0-10 har multiplicerats med 10. Personer som ej besvarade kunnighetsfrågorna (mellan 4-6 procent) är ej medtagna i procentbasen.

Tabell 8: Har den vetenskapliga utvecklingen gynnat eller missgynnat vanliga människor? (procent)

Fråga: ”Anser du att den vetenskapliga utvecklingen de senaste årtiondena har gjort livet bättre eller sämre för vanliga människor?”

	Mycket bättre	Något bättre	Varken bättre eller sämre	Något sämre	Mycket sämre	Ingen uppfattning	Summa procent
Samtliga 2006	31	45	15	2	1	7	100
Kvinna	28	46	15	2	0	8	100
Man	34	45	14	2	1	5	100
15-19 år	24	47	12	2	1	14	100
20-29 år	26	49	14	2	0	8	100
30-64 år	33	44	15	2	1	6	100
65-85 år	30	47	14	2	0	6	100
Lågutbildad	24	41	21	2	1	11	100
Medellåg	26	47	17	2	1	7	100
Medelhög	33	48	11	2	0	5	100
Högutbildad	41	45	10	1	1	3	100
Partisynpati							
v	14	58	21	1	0	5	100
s	29	48	15	2	0	6	100
mp	31	41	17	2	1	8	100
c	34	42	15	2	0	7	100
fp	39	44	12	2	0	3	100
kd	23	51	14	3	1	8	100
m	39	40	12	1	0	8	100
sd	17	46	31	3	3	0	100
Samtliga 2004	32	47	13	2	0	6	100
Samtliga 2002	32	46	13	3	0	6	100

Kommentar: Resultaten kommer från Riks-SOM 2006. Andelen personer som ej besvarade frågan var 4 procent 2002, 2 procent 2004 och 3 procent 2006. De ingår inte i analysen.

Tabell 9 Förtroende för forskning inom olika områden bland journalister 2005 (procent)

Fråga: ”Allmänt sett, vilket förtroende har du för den forskning som bedrivs inom Sverige inom följande områden?”

område	mycket/ganska stort förtroende	varken eller	mycket/ganska litet förtroende	ingen uppfattning	summa procent
Medicin	72	15	3	10	100
Teknik	65	20	2	13	100
Naturvetenskap	67	18	2	13	100
Samhällsvetenskap	50	32	6	12	100
Utbildningsvetenskap	32	34	12	22	100
Humaniora	44	34	9	13	100

Källa: Journalistundersökningen 2005; Huvudansvarig Kent Asp.

Antal svarande: 1 102 (XX procent)

Kommentar: Enkätfrågan omfattade svarsalternativen mycket respektive ganska stort förtroende, varken stort eller litet förtroende, mycket respektive ganska litet förtroende samt ingen uppfattning. Svaret ”ingen uppfattning” ingår i procentbasen, men inte personer som hoppat över att svara. Den senare gruppen omfattade mellan 35 till 40 personer, cirka 4 procent.

Tabell 10 Förtroende för forskning inom olika områden bland riksdagsledamöter 2006 (procent)

Fråga: ”Allmänt sett, vilket förtroende har du för den forskning som bedrivs inom Sverige inom följande områden?”

område	mycket/ganska stort förtroende	varken eller	mycket/ganska litet förtroende	summa procent
Medicin	96	3	1	100
Teknik	94	6	0	100
Naturvetenskap	94	6	0	100
Samhällsvetenskap	72	23	5	100
Utbildningsvetenskap	57	32	11	100
Humaniora	68	26	6	100

Källa: Riksdagsundersökningen 2006; Huvudansvariga: Martin Brothén och Sören Holmberg.

Antal svarande: 327 ledamöter (94 procent)

Kommentar: Enkätfrågan omfattade svarsalternativen mycket respektive ganska stort förtroende, varken stort eller litet förtroende samt mycket respektive ganska litet förtroende. Något ”ingen uppfattning”-alternativ fanns inte. Antalet ledamöter som ej besvarade förtroendefrågan varierade mellan 4 och 5 personer, cirka 1 procent. De ingår inte i procentberäkningarna.